

برنامه چهار ساله وزارت آموزش و پرورش

مسعود فیاضے

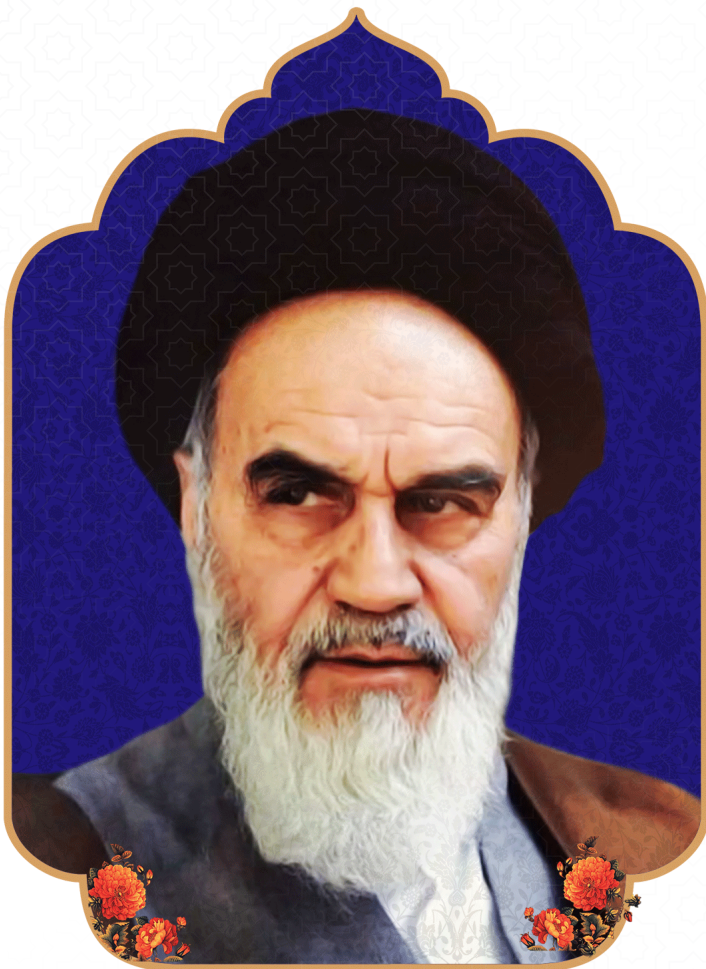
وزیر پیشنهادی وزارت آموزش و پرورش

آبان ۱۴۰۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حضرت امام خمینی رحمت‌الله‌علیه

اساس عالم بر تربیت انسان است. انسان عصاره همه موجودات است
و فشرده تمام عالم است. انبیاء آمده اند برای اینکه این عصاره بالقوه را
بالفعل و انسان یک موجودی الهی بشود که این موجود الهی تمام صفات
حق تعالی در اوست و جلوه گاه نور مقدس حق تعالی است.

امام خامنه‌ای مدظله‌العالی

در مورد عدالت آموزشی و بهره‌مندی دانش‌آموزان از سهم مناسب خود در همه‌ی نقاط کشور، بویژه مناطق دوردست و شناسایی و پرورش استعدادهاى درخشان در مناطق محروم بارها صحبت شده است و اکنون که مسئله‌ی آموزش مجازی مطرح است، موضوع عدالت آموزشی حساس‌تر از گذشته است.

حجت الاسلام والمسلمین دکتر رئیسی

اگر سند تحول اجرا نشود مدارس و آموزش و پرورش کشور متحول نمی شود. مدرسه باید تحول گرا باشد و تحول مدرسه در گرو آن است که کار در دست چهره های تحول گرا باشد. کسی که انگیزه تحول ندارد نمی تواند سند تحول را اجرا کند.

فهرست مطالب

۲ سوابق مسعود فیاضی
۷ نظام مسائل آموزش و پرورش
۱۰ وضعیت موجود آموزش و پرورش
۱۹ اصول و ارزش‌های حاکم
۲۰ رویکردها
۲۲ اهداف
۲۴ راهبردها
۲۵ برنامه و اقدامات
۲۵	الف) برنامه و اقدامات مربوط به مسائل اولویت‌دار
۲۸	ب) برنامه و اقدامات مربوط به راهبردهای یازده‌گانه

سوابق مسعود فیاضی

مسعود فیاضی متولد بهمن ماه ۱۳۵۴ در تهران است. او تحصیلات خود را در شهر تهران آغاز کرده و در سال ۱۳۷۳ وارد دانشکده فنی دانشگاه تهران در رشته عمران شده است. وی ۷ سال معلم و مدیر امور پرورشی و فرهنگی در مدارس متوسطه دوم بوده است. فیاضی از سال دوم دانشگاه، دروس حوزوی را نیز آغاز کرده و ۹ سال دوره سطح و ۱۵ سال دوره خارج را طی نموده است. در سال ۱۳۹۶ از طریق کمیسیون نخبگان بدون مدرک وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، پس از قبولی در آزمون جامع و دفاع از رساله دکتری با نمره عالی، با درجه استادیاری و در رشته فقه و اصول تحلیلی و اجتهادی عضو هیأت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در حوزه روش شناسی و منطق فهم دین شده است. او اکنون در دانشگاه و حوزه تدریس می‌کند.

سوابق اجرایی

۱. تدریس در دوره دبیرستان (متوسطه دوم) به مدت ۴ سال
۲. مدیر امور پرورشی و فرهنگی مجتمع آموزشی تهران (پیش از دبستان تا انتهای متوسطه دوم) (۳ سال)
۳. مدیر کل انتشارات و فناوری آموزشی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

اهم فعالیت‌ها:

- ♦ تشکیل و اداره شورای راهبری فضای مجازی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

- ◆ استقراء نظام مسائل آموزش و پرورش در فضای مجازی
 - ◆ ساماندهی به کتاب‌ها و رسانه‌های کمک آموزشی و طراحی نحوه مشارکت بخش غیردولتی در تأمین نیازمندی‌های آموزشی مدارس
 - ◆ تهیه نسخه الکترونیکی ۸۰ کتاب درسی با فرمت Epub۳
 - ◆ طراحی پلت فرم رشد به مثابه زیست بوم آموزش مجازی دانش آموزان
- در این طرح برای مدرسه، معلم، دانش آموز و والدین جمعاً ۷۴ خرده برنامه و خدمت پیش بینی شده بود. در این نقشه تولیدات کمک درسی مورد تأیید بخش خصوصی به مخاطب با قیمت بسیار نازل به مخاطب ارائه می شد و قدم مهمی در راستای عدالت آموزشی برداشته می شد.

- ◆ برگزاری نهمین دوره جشنواره ملی تولید محتوای الکترونیکی دانش آموزی
- ◆ اجرای دهمین دوره جشنواره ملی عکس دانش آموزی
- ◆ تولید بیش از چهل فیلم آموزشی ناظر به محتویات کتاب‌های درسی
- ◆ برگزاری چهل و نهمین دوره جشنواره بین المللی فیلم رشد در وزارت آموزش و پرورش در تهران
- ◆ باز طراحی جشنواره فیلم رشد برای جانمایی فیلم آموزشی در بسته‌های یادگیری جهت بهره‌برداری در مدارس و کلاس‌های درس به عنوان مکملی بر کتاب‌های درسی

- ◆ برگزاری جشنواره‌های استانی فیلم رشد در ۳۲ استان کشور

۴. مدیرمسئول ۳۶ عنوان مجله رشد وزارت آموزش و پرورش

- ◆ افزودن دو نشریه مدرسه زندگی و رشد خانواده به نشریات رشد
- ◆ ایجاد شبکه ارزیابان برای مجلات رشد

- ◆ فرآوری و دیجیتال سازی مجلات رشد
- ◆ نوسازی و جوان سازی تیم‌های تولید نشریات رشد
- ◆ ارتقاء شبکه کشوری مجلات رشد در کشور
- ۵. رئیس هیأت مدیره انتشارات مدرسه وابسته به وزارت آموزش و پرورش
- ۶. عضو هیأت مدیره شرکت افست (شرکت چاپ و توزیع کننده کتاب‌های درسی وزارت آموزش و پرورش)
- ۷. مسئول محتوایی بنیاد ICDL وابسته به وزارت آموزش و پرورش
- ۸. دبیر علمی جشنواره کتاب رشد وزارت آموزش و پرورش
- ۹. رئیس کارگروه گفتمان انقلاب اسلامی آموزش و پرورش استان تهران در سال ۱۳۸۸
- ۱۰. معاون مطالعات فرهنگی و اجتماعی مرکز پژوهش‌های مجلس

اهم فعالیت‌ها:

- طراحی و نظارت علمی برده‌ها گزارش سیاستی در مورد مسائل مختلف وزارت آموزش و پرورش از جمله:
- ◆ مطالعات تمهیدی در مورد طراحی و اجرای مؤثر طرح رتبه‌بندی معلمان
 - ◆ تعیین تکلیف معلمان حق التدریس و آموزشیاران نهضت سوادآموزی در وزارت آموزش و پرورش
 - ◆ بسته پیشنهادی در خصوص تأمین نیروی انسانی وزارت آموزش و پرورش
 - ◆ کارشناسی مسائل پیرامون مدیریت مهدکودک‌ها
 - ◆ ضرورت تأمین تبلت دانش آموزی برای آموزش مجازی
 - ◆ ضرورت بازنگری در تقویم آموزش مدارس
 - ◆ تحلیل و بررسی آئین نامه اجرایی مدارس مصوب شورای عالی آموزش و پرورش

- ◆ آسیب‌شناسی برنامه‌های توسعه پنج‌ساله در حوزه آموزش و پرورش
- ◆ بررسی کارشناسی بودجه‌های سالانه آموزش و پرورش
- ۱۱. معاون پژوهشی مرکز مطالعات راهبردی بسیج
- ◆ طراحی و ایجاد ۱۹ اندیشکده در حوزه‌های مختلف حکمرانی و راهبری محتوایی آنها
- ◆ تدوین ۱۳ جلد نظام مسائل جمهوری اسلامی
- ۱۲. تأسیس مرکز پژوهش‌های جوان ذیل پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی و تشکیل ۷ گروه علمی و تولید بیش از ۲۰۰ کتاب در حوزه‌های مورد نیاز جوانان و دانش‌آموزان
- ۱۳. مدیرمسئول نشریه «زمانه» با موضوع تاریخ معاصر
- ۱۴. سردبیر نشریه حوزوی «حاشیه»
- ۱۵. مدیرعامل کانون اندیشه جوان پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
- ◆ تولید، چاپ و عرضه بیش از ۳۰۰ جلد کتاب با کمک حدود ۲۰۰ محقق برای جوانان و دانش‌آموزان
- ◆ برگزاری بیش از ۳۰۰ نشست علمی در دانشگاه‌ها
- ◆ بازطراحی سایت «باشگاه اندیشه» (bashgah.net) و کسب رتبه اول سایت‌های فکری کشور در جشنواره رسانه‌های دیجیتال در سال ۱۳۸۶
- ◆ ارتقاء جایگاه سایت «کانون» (canoan.org) و کسب رتبه دومین سایت تولیدکننده محتوای دینی در جشنواره رسانه‌های دیجیتال در سال ۱۳۸۷
- ◆ طراحی و تولید نرم‌افزار «سایه روشن زمانه» در موضوع تاریخ معاصر و کسب رتبه سوم در بین نرم‌افزارهای اندیشه‌ای در جشنواره رسانه‌های دیجیتال سال ۱۳۸۸
- ◆ مدیریت پروژه تولید و چاپ ۳۲ جلد از کتاب مشق آزاد برای توزیع در دانشگاه‌ها و مدارس در سال تحصیلی ۱۳۸۸-۱۳۸۷

♦ مدیریت پروژه تولید و چاپ ۱۵ جلد کتاب در خصوص مهارت فعالیت فرهنگی

برای توزیع در مدارس و دانشگاه‌ها

۱۶. مدرّس سطوح عالی در حوزه علمیه قم

۱۷. مدرّس دانشگاه باقرالعلوم علیه السلام در دوره کارشناسی ارشد و دکتری

سوابق علمی و پژوهشی

۱. تألیف کتاب اصول فقه و نقد هرمنوتیک فلسفی
۲. تألیف کتاب اصول فقه و هرمنوتیک روش‌شناختی
۳. تألیف کتاب جریان‌شناسی فقهی با معبار تمدن‌سازی
۴. تألیف کتاب پیرامون فلسفه اصول فقه
۵. تألیف ۱۵ مقاله علمی پژوهشی چاپ شده در نشریات معتبر کشور
۶. برگزارکننده چندین کرسی ترویجی
۷. ارزیاب ۵ مجله علمی پژوهشی و ارزیابی بیش از ۷۰ مقاله علمی و پژوهشی

نظام مسائل آموزش و پرورش

مقدمه

تربیت و تعالی آحاد جامعه از مهم‌ترین اهداف تشکیل نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران بوده است. براین اساس نظام آموزش و پرورش کشور را می‌توان مهم‌ترین رکن تحقق این هدف محسوب نمود. لذا، از روزهای نخست پیروزی انقلاب اسلامی تغییر ماهیت و کارکرد نظام آموزشی و پرورشی و همسوسازی آن با مبانی و تعالیم اسلامی به عنوان یکی از ضروریات تغییر در عرصه‌های مختلف اجتماعی کشور مطرح و دنبال شده است. در این راستا، تصریح به این مهم در قانون اساسی به عنوان وظیفه حاکمیت و از نیازهای اساسی مورد تأکید واقع شده است. تأکید امامین انقلاب بر اهمیت و ضرورت توجه به آموزش و پرورش، ایجاد شورای عالی انقلاب فرهنگی، جایگاه‌بخشی و صلاحیت‌بخشی به شورای عالی آموزش و پرورش، توجه قانون‌گذار به این مهم در ضمن قوانین خاص و قوانین برنامه پنج‌ساله توسعه و بودجه‌های سنواتی و پیش‌بینی طرح‌ها، اسناد و سیاست‌های تحولی در این باره نشان از جایگاه این مهم در نظام حکمرانی جمهوری اسلامی ایران دارد. در همین راستا، طرح‌های تغییر و تحول بنیادی نظام آموزش و پرورش از ابتدای دهه شصت تا اوایل دهه نود، را می‌توان از مهم‌ترین تلاش‌های نظام‌مند صورت گرفته برای ایجاد تحول بنیادین در نظام آموزش و پرورش کشور به‌شمار آورد. با این حال، تصویب سند تحول بنیادین آموزش و پرورش در سال ۱۳۹۰ از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی و ابلاغ سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش در ۱۳۹۲ و تأکید نظام قانونگذاری بر اجرای این دغدغه را می‌توان به عنوان مهم‌ترین برنامه تحولی و نقطه عطفی در جهت ایجاد تغییر اساسی در ریل‌گذاری و مسیر حرکت نظام آموزش و پرورش کشور به حساب آورد.

از سوی دیگر، در چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴، ایران کشوری است توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه، با هویت اسلامی و انقلابی،

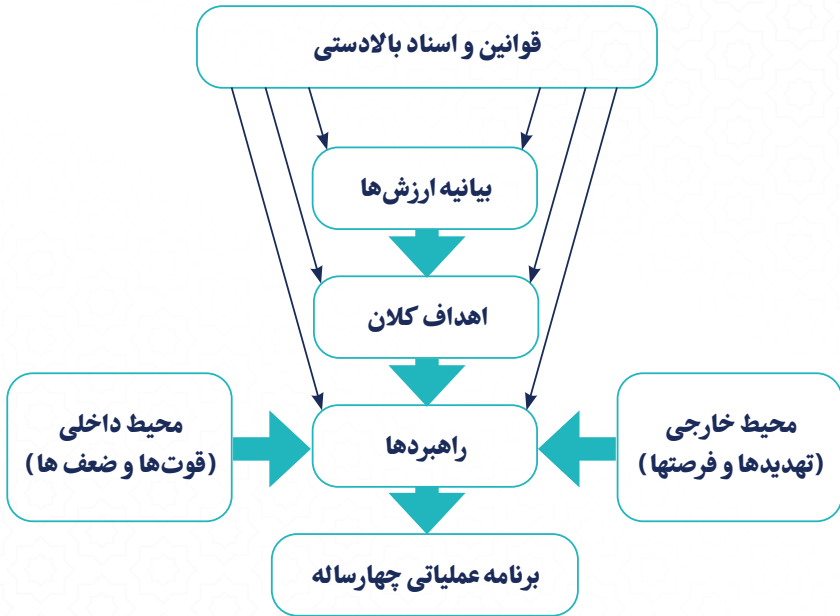

الهام‌بخش در جهان اسلام و دارای تعامل سازنده و مؤثر در روابط بین‌الملل. در این افق چشم‌انداز جامعه ایرانی برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی در تولید ملی قلمداد شده و دارای جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی است. لذا برای دستیابی به اهداف این چشم‌انداز و احراز جایگاهی مناسب در شأن ایران اسلامی، توجه به تربیت نیروی انسانی اصلی‌ترین و مهم‌ترین زیرساخت‌های پیشرفت کشور و ابزار جدی رقابت در عرصه‌های مختلف است. هم‌چنین تحقق آرمان‌های متعالی انقلاب اسلامی ایران و مطالبات مقرر بیانیه گام دوم انقلاب نظیر ایجاد تمدن نوین اسلامی، تقویت علم و فناوری بعنوان موتور پیشران کشور، افزایش چشمگیر معنویت و اخلاق در فضای عمومی جامعه، تقویت عزت ملی و هویت ملی و ایستادگی در مقابل مستکبران، توجه به جوانان بعنوان محور تحقق نظام پیشرفته‌ی اسلامی و توجه به نیروی انسانی مستعد و کارآمد بعنوان مهم‌ترین ظرفیت امید بخش کشور و مبارزه با فساد و بسط عدالت و ترویج سبک زندگی اسلامی. ایرانی همه در گرو تعلیم و تربیت انسان‌های شایسته است.

بر این اساس، وزارت آموزش و پرورش به عنوان مهم‌ترین نهاد تربیت نیروی انسانی و موطن سرمایه‌ی اجتماعی که زمینه‌سازی برای تربیت آحاد جامعه را بر عهده دارد، نیازمند یک برنامه جامع تحولی جهت پیگیری مأموریت‌های محوله است؛ بدیهی است اجرای متوازن سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور و اسناد و قوانین موضوعه، داشتن برنامه‌ای عملیاتی با رویکردهای تحولی دولت سیزدهم، معطوف به اهداف، مسائل و نیازهای نظام تعلیم و تربیت را ضروری می‌نماید. از این جهت، در برنامه پیش رو ضمن توجه به تجربیات قبلی و سیر تحولات و تطورات نظام آموزش و پرورش و برنامه‌ها و اقدامات تحولی انجام شده در سنوات گذشته و با توجه به مفاد بیانیه

گام دوم انقلاب، الزامات و اقداماتی مورد توجه قرار گرفته است تا در یک دوره‌ی چهارساله و با بسیج امکانات و ظرفیت‌های موجود در کشور و تمهید زیرساخت‌های حقوقی و قانونی و منابع سخت‌افزاری و نرم‌افزاری لازم بتوان زمینه پیاده‌سازی تحول بنیادین در نظام آموزش و پرورش کشور را فراهم ساخت و گام مؤثری در این مسیر برداشت.

وضعیت موجود آموزش و پرورش

ارائه برنامه عملیاتی در قدم نخست نیازمند شناخت دقیق مسائل، نیازها و ظرفیت‌های درونی و پیرامونی وزارت آموزش و پرورش است. بنابراین در بخش نخست، مسائل اولویت‌دار از حیث اهمیت و فوریت و در بخش بعد وضع موجود مبتنی بر تحلیل قوت-ضعف و فرصت-تهدید مورد اشاره قرار می‌گیرد.

الف) مسائل اولویت‌دار

در عین اینکه نگاه بلندمدت یکی از اصول مهم مدیریت دستگاه عظیم آموزش و پرورش است، اما وضعیت آموزش و پرورش در برخی مسائل به گونه‌ای است که نیازمند تصمیم‌گیری فوری است و برای حل آنها باید با استفاده از مشارکت و همکاری همه دستگاه‌های مرتبط نسبت به ساماندهی و حل هرچه سریع‌تر آنها اقدام نمود. از مهم‌ترین مسائل آموزش و پرورش که نیازمند تصمیم‌گیری و اقدام فوری است، موارد زیر را می‌توان برشمرد:

۱- بازگشایی مدارس و حضوری شدن آموزش‌ها

افت کیفیت آموزشی و پرورشی و طولانی شدن دوره آموزش غیرحضوری به سبب فراگیری ۱۸ ماهه کرونا، تبعات و لطمات سنگینی را به آموزش و پرورش کودکان و نوجوانان کشور وارد نموده است. با وجود مجاهدت خالصانه و پرمشقت معلمان به عنوان مدافعان تعلیم و تربیت، ضعف دسترسی بخش قابل توجهی از دانش‌آموزان و معلمان به زیرساخت‌های آموزش مجازی باعث ترك تحصیل برخی از دانش‌آموزان بویژه در مناطق محروم شده است. به علاوه، عدم امکان آموزش مجازی برخی دروس بویژه درس‌ها و رشته‌های مهارتی، وابستگی بیش از حد کودکان به فضای مجازی و آثار سوء سلامت جسمی و روحی برای دانش‌آموزان و ضعف در اجتماعی شدن ایشان و تعاملات گروهی به ویژه در مقطع ابتدایی از جمله چالش‌ها و مسائلی است که

ایجاب می نماید، نسبت به آموزش حضوری دانش آموزان و یا ترکیب حضوری- مجازی با حفظ سلامتی کامل آنها اقدام فوری نمود.

۲- کمبود شدید معلم

موج فزاینده بازنشستگی فرهنگیان و ظرفیت محدود دانشگاه های تربیت معلم کشور سبب شده آموزش و پرورش در حال حاضر با کمبود ۱۷۵ هزار نفری معلم مواجه شود. به علاوه، ضعف در نظام ساماندهی نیروهای آموزشی و تراکم نیرو در بخش پشتیبانی و کم توجهی به تحولات جمعیتی و مهاجرتی باعث شده تا با پدیده همزمانی کاهش و افزایش نیروی انسانی مواجه شویم، به گونه ای که در یک منطقه آموزش و پرورش افزایش نیروی انسانی وجود دارد ولی همزمان در منطقه دیگر با کمبود نیروی انسانی مواجه باشیم، یا اینکه در یک منطقه آموزش و پرورش، یک مقطع تراکم نیروی انسانی داشته باشد ولی مقطع دیگر با کاهش نیروی انسانی مواجه باشد.

۳- پرداخت مطالبات معوق معلمان

مطالبات معوق معلمان (پاداش بازنشستگی، حق التدریس، حقوق معلمان خرید خدمات و...) یکی از مسائلی است که ضرورت دارد با حمایت های نهادهای اقتصادی کشور به سرعت پرداخت شود. حمایت رئیس جمهور محترم و نمایندگان محترم مجلس و سازمان برنامه و بودجه می تواند این مطالبه به حق همکاران فرهنگی را برآورده سازد.

۴- ساماندهی مطالبات استخدامی

مطالبات استخدامی گروه های مختلف (خرید خدمات، آموزش یاران نهضت، کارنامه سبزه ها و...) سبب شده هر از گاهی شاهد طرح مطالبات میدانی آنها باشیم. بدون شك پیگیری و ارائه برنامه در جهت تأمین و تضمین حقوق ایشان از یک طرف و تضمین

کیفیت خدمات آموزشی و پرورشی از سوی دیگر می‌تواند این مطالبات و دغدغه‌ها را در مسیر منطقی و معقولی قرار دهد.

۵- ساماندهی وضعیت صندوق ذخیره فرهنگیان

ابهام در شخصیت حقوقی صندوق ذخیره و بحث‌های متعدد در زمینه خصوصی بودن یا نبودن آن و از طرف دیگر عدم شفافیت مناسب در عملکرد این صندوق از دیرباز یکی از مسائل و مطالبات معلمان شاغل و بازنشسته عضو این صندوق است. ابهام در نسبت فرهنگیان با این صندوق و مشارکت بسیار محدود اعضای صندوق در نظارت و مدیریت آن از دیگر مسائل مهم این صندوق است که نیاز به رسیدگی فوری دارد.

۶- استقرار نظام رتبه‌بندی معلمان

اصلاح نظام پرداخت معلمان و رتبه‌بندی ایشان یکی از مسائل بسیار مهمی است که نیازمند نگرشی واقع‌بینانه، با رویکرد برقراری عدالت در نظام پرداخت معلمان از سویی و ارتقاء توانمندی و صلاحیت‌های حرفه‌ای آنها از سوی دیگر است. این مهم که از سوی مجلس شورای اسلامی در دستور بررسی و رسیدگی قرار دارد می‌تواند این مطالبه چندساله فرهنگیان که به کرات در اسناد بالادستی از جمله سند تحول، سیاست‌های تحولی و قانون برنامه ششم توسعه مورد تأکید واقع شده است را تحقق بخشد.

۷- اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و سیاست‌های ابلاغی تحول

ده سال از زمان تصویب سند تحول بنیادین سپری شده است، اما به دلایل متعددی به مرحله اجرایی نرسیده است. یکی از مسائلی که در اجرای سند وجود دارد این است که در تمام این سال‌ها شاخص‌های قابل سنجش و ارزیابی در خصوص اهداف و راهکارهای سند تدوین نشده است تا معیاری برای میزان تحقق یا عدم

تحقق آنها در مقام عمل باشد. مضافاً اینکه، اجرای سند تحول نیازمند همکاری و همراهی سایر دستگاه‌های اجرایی به ویژه نهادهای آموزشی و فرهنگی کشور است، اما با این وجود، قانونی به عنوان نگاهت نهادی اجرای سند پیش‌بینی نشده است. تأخیر در تدوین، تصویب و اجرای شش زیرنظام سند نیز از دیگر دلایل عدم اجرای آن است.

۸- ارتقاء کیفیت و عدالت آموزشی و پرورشی

کاهش کیفیت آموزشی و پرورشی مطابق نتایج آزمون‌های داخلی و بین‌المللی، کم توجهی به آمایش سرزمین در توزیع منابع مالی و زیرساختها، توزیع نامناسب فرصت‌های آموزشی و پرورشی، ضرورت توجه بیشتر به مدارس عادی دولتی، ضعف حمایت‌های آموزشی و پرورشی برای دانش‌آموزان با نیازهای خاص (معلولین)، دانش‌آموزان عشایری، روستایی و مناطق محروم و حاشیه شهرها، ضرورت توجه بیشتر به وضعیت سلامت دانش‌آموزان، ضعف در آموزش مهارت‌های زندگی و شغلی، ضعف در نظام تولید محتوا، تجهیزات و فناوری‌های نوین آموزشی و پرورشی و ضعف در نظام ارزشیابی و نظارت آموزشی و پرورشی از جمله مسائل مهمی است که کیفیت و عدالت آموزشی و پرورشی را به مخاطره انداخته است. چه بسا مهم‌ترین دستور کار وزارت آموزش و پرورش پرداختن به این موارد و ارتقاء کیفیت و عدالت در امر آموزش و پرورش است.

ب) بررسی وضعیت موجود

در این بخش، تصویری اجمالی از وضعیت موجود آموزش و پرورش کشور در چهار بخش فرصت‌ها و تهدیدها که ناظر به عوامل بیرون از وزارت آموزش و پرورش است و قوت‌ها و ضعف‌ها که ناظر به عوامل درونی وزارت آموزش و پرورش است، ارائه می‌شود.

۱- بررسی وضعیت عوامل برونی تأثیرگذار بر نظام آموزش و پرورش

فرصت‌ها

۱. تأکید و توجه ویژه مقام معظم رهبری به آموزش و پرورش به عنوان نهاد تربیت منابع انسانی و تولیدکننده سرمایه اجتماعی
۲. توجه و تأکید رئیس محترم جمهور مبنی بر اولویت داشتن آموزش و پرورش و توجه ویژه ایشان به این موضوع
۳. همراهی کمیسیون آموزش و تحقیقات و مجلس شورای اسلامی برای تقویت و حمایت از آموزش و پرورش
۴. همکاری سازنده شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی فضای مجازی با آموزش و پرورش
۵. همکاری سازنده نهادهای دولتی و حاکمیتی نسبت به آموزش و پرورش و دغدغه‌مندی آنها نسبت به تحقق اهداف آموزشی و پرورشی این وزارتخانه
۶. ظرفیت بالای مشارکتهای مردمی، اولیاء دانش‌آموزان و نهادهای غیردولتی در پیشبرد اهداف آموزشی و پرورشی وزارتخانه
۷. توسعه نسبتاً مناسب فناوری‌های آموزشی، به ویژه فناوری‌های آموزش مجازی در کشور

تهدیدها

۱. شیوع و فراگیری بیماری کرونا
۲. عدم وجود نقشه راه دقیق در مشارکت دستگاه‌های دولتی و حاکمیتی در اجرای سند تحول بنیادین
۳. عدم تنقیح و تصویب قوانین و مقررات مورد نیاز آموزش و پرورش متناسب با سند تحول بنیادین

۴. سهم نامناسب بودجه آموزش و پرورش از تولید ناخالص داخلی کشور
۵. سهم ناکافی بودجه آموزش و پرورش از بودجه عمومی دولت
۶. ساختار نامناسب بودجه و نحوه تخصیص
۷. ناکافی بودن ظرفیت و امکانات دانشگاه‌های تربیت معلم با نیاز آموزش و پرورش و کم بودن سهم سرانه بودجه دانشگاه فرهنگیان نسبت به سایر دانشگاه‌ها
۸. نبود پوشش کامل زیرساخت‌های فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی جهت تأمین دسترسی آسان و باکیفیت همه دانش‌آموزان به آموزش الکترونیکی و مجازی
۹. درصد بسیار اندک اعتبارات رفاه اجتماعی فرهنگیان در بودجه
۱۰. کسری بودجه و مطالبات معوق فرهنگیان
۱۱. ضعف در نظام پرداخت و تخصیص تسهیلات به فرهنگیان
۱۲. ضعف و نقص نظام بازنشستگی قانون مدیریت خدمات کشوری برای فرهنگیان
۱۳. تداخل وظایف در برخی موارد بین شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی آموزش و پرورش
۱۴. وجود مطالبات استخدامی و نداشتن ضابطه مشخص برای مواجهه منطقی با آنها
۱۵. تمایل به خصوصی‌سازی و کالایی کردن نظام آموزش و پرورش

۲- بررسی وضعیت عوامل درونی تأثیرگذار بر نظام آموزش و پرورش

قوت‌ها

۱. برخورداری از معلمان عالم، متعهد و مسئولیت‌پذیر به عنوان مهم‌ترین سرمایه وزارتخانه
۲. وجود اسناد بالادستی متقن از قبیل سند تحول بنیادین، سیاست‌های کلی ایجاد تحول و مبانی نظری تحول بنیادین در آموزش و پرورش

۳. وجود صلاحیت‌های قانونی مفید و مؤثر برای شورای عالی آموزش و پرورش
 ۴. وجود صلاحیت‌های قانونی مفید و مؤثر برای شوراهای آموزش و پرورش استان‌ها، شهرستانها و مناطق
 ۵. اهتمام وزارتخانه به توسعه زیرساخت‌های آموزش مجازی در وزارت آموزش و پرورش و اهتمام دستگاه‌های ذی ربط به تقویت این حوزه
 ۶. سوابق و تجربیات گران‌سنگ در زمینه‌ی تربیت معلم
 ۷. اماکن و فضاهای فرهنگی و تربیتی و ورزشی گسترده تحت تملک وزارت آموزش و پرورش (منابع سرمایه‌ای)
 ۸. فراگیری وجود «مدرسه» در همه نقاط شهری، روستایی و عشایری کشور
 ۹. انگیزه مناسب نیروی انسانی وزارتخانه در به کارگیری فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی و مهارت مناسب آنها در استفاده از فناوریهای نوین در آموزش مجازی
- ضعف‌ها**
۱. تمرکزگرایی بیش از حد در اداره وزارتخانه و عدم استفاده مناسب از ظرفیت بالای شوراهای استانی و مناطق و همچنین معلمان و مدیران در فرایندهای مدیریتی، نظارتی و ارزشیابی
 ۲. عدم یکپارچگی سامانه‌های آماری و داشبوردهای اطلاعاتی مورد نیاز برای مدیریت وزارتخانه
 ۳. عدم انسجام و به هم پیوستگی شایسته و بایسته در بین ظرفیت‌ها و بخش‌های مختلف وزارتخانه
 ۴. ناکافی بودن پژوهش‌های سیاستی جهت ارتقاء کیفیت تصمیم‌گیری‌ها و عدم ساز و کار مناسب جهت استفاده از اندیشکده‌ها و نهادهای علمی و پژوهشی در تصمیم‌سازی‌ها

۵. ضعف در استقرار نظام اثربخش و کارآمد مدیریت منابع انسانی و کمبود شدید معلم
۶. ساختار سازمانی نامناسب، غیرچابک و نامتناسب برای اجرای سند تحول
۷. پویایی و انعطاف اندک در برنامه درسی و کم توجهی به استفاده از بسته‌های آموزشی به جای کتب درسی
۸. ضعف در بهره‌مندی هوشمندانه از فناوری‌های نوین آموزشی در راستای ارتقاء کیفیت و عدالت آموزشی
۹. نامناسب بودن و ضعف برنامه‌های درسی در پاسخگویی به نیازهای جامعه و مهارت‌های مورد نیاز دانش‌آموزان
۱۰. سهم اندک و نامناسب آموزش‌های فنی و حرفه‌ای یا مهارتی نسبت به آموزش‌های نظری در دوره متوسطه دوم
۱۱. عدم استقرار نظام جامع استعدادیابی و هدایت تحصیلی
۱۲. خلاء نظام یکپارچه ارتقاء توانمندی و مهارت‌های حرفه‌ای معلمان
۱۳. ضعف در جلب و جذب مشارکت وزارتخانه، سازمان‌ها و نهادهای مرتبط
۱۴. سازوکار ناکارآمد برای جلب مشارکت خیرین و بخش خصوصی
۱۵. عدم استقرار نظام جبران خدمات و تأمین رفاه فرهنگیان
۱۶. فقدان نظام پایش و ارزیابی راهبردی (ارزیابی سازمانی و رتبه‌بندی مدارس)
۱۷. عدم استقرار نظام مکان‌یابی مدارس و فرسودگی و ناایمنی بسیاری از فضاهای آموزشی و پرورشی
۱۸. استفاده روزافزون از روش‌های اضطراری تأمین معلم
۱۹. عدم تناسب و توازن آموزش‌های فنی و حرفه‌ای بر اساس آمایش سرزمین
۲۰. عدم وجود نظام تربیت مدیران از سطح مدرسه تا مدیران عالی در آموزش و پرورش

- ۲۱. ضعف در مدیریت زمان آموزش و تقویم آموزشی مدارس
- ۲۲. ضعف در وصول درآمدهای اختصاصی
- ۲۳. وجود تعارض منافع در بخش‌های مختلف و عدم شفافیت مناسب در بخش‌ها و موضوعات مستعد فساد
- ۲۴. عدم توجه به سیاست پرداخت به ذینفع نهایی در واریز سرانه مدارس
- ۲۵. عدم برخورداری از نظام اطلاع‌رسانی مخاطب محور (دانش‌آموزان، معلمان و اولیاء)

اصول و ارزش‌های حاکم

ارزش‌های حاکم بر برنامه، مبتنی بر تعالیم اسلام ناب محمدی، منویات امام خمینی علیه‌الرحمه و مقام معظم رهبری، بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی و اسناد بالادستی وزارت آموزش و پرورش و برنامه تحولی دولت سیزدهم عبارتند از:

- ◆ حاکمیت جهان‌بینی توحیدی اسلام بر برنامه‌ها برای تحقق حیات طیبه در دانش‌آموزان
- ◆ پایبندی به آرمان‌های اصیل انقلاب اسلامی
- ◆ نگرش هدایت‌گرایانه و آخرت‌گرایانه به تعلیم و تربیت و ساحت‌های شش‌گانه آن
- ◆ توجه به جایگاه ویژه مدرسه به عنوان مهم‌ترین کانون تعالی‌بخش و هویت‌ساز دانش‌آموزان
- ◆ محله‌محور شدن مدارس و تعامل هدفمند و نظام‌مند مدرسه با خانواده و مسجد
- ◆ توجه به جایگاه ویژه معلم به عنوان پیشران اصلی تعلیم و تربیت
- ◆ عدالت محوری در تعلیم و تربیت و توزیع امکانات در عین توجه به اقتضائات ملی، محلی و آمایش سرزمینی
- ◆ اخلاق‌مداری و معنویت‌گروی
- ◆ مدیریت جهادی و امید به تحقق آینده‌ای فاخر و متعالی در نظام آموزش و پرورش
- ◆ قانون‌مداری و پایبندی به نظم و انضباط عمومی
- ◆ نوآوری و خلاقیت در ایده‌پردازی و طراحی روش‌ها و فرایندها
- ◆ تقدم مصالح عمومی بر منافع فردی و گروهی
- ◆ گردش‌نخبگانی، جوان‌سازی و پویایی در مدیریت آموزش و پرورش
- ◆ مشارکت‌جویی و استفاده از ظرفیت‌های درونی و برونی در تقویت نهاد تعلیم و تربیت
- ◆ استفاده هوشمندانه از فناوری‌های نوین آموزشی، اطلاعاتی و ارتباطی

رویکردها

- ◆ محوریت سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و سیاست‌های ابلاغی تحول در آموزش و پرورش در سیاست‌گذاری‌ها، اولویت‌بندی‌ها و برنامه‌ریزی‌ها
- ◆ توجه به تمام ساحت‌های شش‌گانه مندرج در سند تحول در فرایند تعلیم و تربیت
- ◆ محوریت ارزش‌های انقلابی و آداب و سبک زندگی اسلامی ایرانی و تقویت هویت ملی
- ◆ روزآمدسازی و ارتقاء کارآمدی سیاست‌ها، برنامه‌ها، قوانین و رویه‌های نظام آموزش و پرورش
- ◆ توجه به کرامت‌انسانی فرهنگیان (معلم، کادر و دانش‌آموز) و ارتقاء منزلت اجتماعی و حرفه‌ای ایشان
- ◆ تمرکز ویژه بر ارتقاء مدرسه به مثابه مدرسه زندگی و کانون هویت‌ساز دانش‌آموزان و کانون تربیت محله
- ◆ کیفیت‌بخشی و کارآمدسازی مدارس عادی دولتی، مناطق محروم، مرزی و عشایری
- ◆ توسعه عدالت آموزشی و تربیتی و ارتقاء نظام دسترسی، بهره‌وری و بهره‌مندی به منابع و زیرساخت‌های آموزشی و پرورشی
- ◆ ارتقاء کیفیت آموزش و تربیت و ایجاد تنوع در ارائه خدمات آموزشی و تربیتی متناسب با استعدادها، تفاوت‌های فردی و نیازهای حال و آینده آنها
- ◆ نگرش سیستمی و نظام‌مند در مدیریت و نظارت
- ◆ شفاف‌سازی، قانون‌گرایی، اخلاق‌مداری و انضباط آموزشی، مالی و اداری
- ◆ ایجاد مشارکت اثربخش و کارآمد معلمان، خانواده‌ها، آحاد مردم و کلیه ذی‌صلاحان در نظام آموزش و پرورش
- ◆ آینده‌نگری و بهره‌مندی هوشمندانه و خلاقانه از فناوری اطلاعات و فناوری‌های نوین آموزشی و تربیتی

- ◆ شناسایی و مدیریت استعداد‌های علمی، آموزشی، مهارتی، شغلی، هنری، فرهنگی و ورزشی دانش‌آموزان
- ◆ پرهیز از حافظه‌محوری در برنامه درسی و ارتقاء هویت، قدرت تفکر، بینش، خلاقیت و مهارت‌ها
- ◆ تمرکز بر بسته‌ی یادگیری در تولید محتوا
- ◆ ایجاد تنوع در سبک‌ها و محیط‌های آموزشی مؤثر و کارآمد متناسب با تنوع نیازهای جامعه از یک سو و استعدادها و گرایش‌های دانش‌آموزان از سوی دیگر
- ◆ ارتقاء جایگاه خانواده در امر تعلیم و تربیت دانش‌آموزان
- ◆ آزاداندیشی، تضارب آراء و استفاده از پژوهش‌های سیاستی در تصمیم‌سازی‌ها و استفاده حداکثری از ظرفیت‌های اندیشکده‌ها و پژوهشگاه‌های مرتبط
- ◆ استفاده از تجربه‌های گذشته و توجه به سوابق آموزشی و تربیتی، سیاستی و اجرایی در تصمیم‌گیری‌ها
- ◆ بهره‌برداری از تجارب موفق جهانی و منطقه‌ای مبتنی بر اقتضات دینی و ملی
- ◆ شفافیت در اطلاعات و پاسخگویی مسئولانه
- ◆ بهینه‌سازی منابع و ساختارهای اداری و مالی و ارتقاء بهره‌وری زیرساخت‌ها و منابع
- ◆ یکپارچه‌سازی و هماهنگ‌سازی اهداف و سیاست‌های نظام آموزش و پرورش با سایر ارکان و زیرنظام‌های آموزشی کشور

اهداف

در برنامه حاضر تحقق اهداف مندرج در اسناد بالادستی از جمله منویات مقام معظم رهبری با تأکید بر بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، قانون اساسی با تأکید بر اصول سوم، پانزدهم، سیام و چهل و سوم، سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور، سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، قانون اهداف و وظایف وزارت آموزش و پرورش، برنامه نقشه جامع علمی کشور، قانون برنامه ششم توسعه و سایر قوانین و مقررات و اسناد بالادستی در حوزه آموزش و پرورش مدنظر خواهند بود، اما اهم موارد مزبور عبارتند از:

۱. تحول در نظام آموزش و پرورش مبتنی بر فلسفه‌ی تعلیم و تربیت اسلامی در جهت رسیدن به حیات طیبه (زندگی فردی و اجتماعی مطلوب اسلامی) و رشد و شکوفایی استعدادهای فطری در همه ساحت‌های شش‌گانه و ارتقاء کیفی در حوزه‌های بینش، دانش، مهارت، تربیت و سلامت روحی و جسمی دانش‌آموزان
۲. بسط عدالت و کیفیت آموزشی و پرورشی به منظور دستیابی به اهداف تعیین شده در سند تحول بنیادین و ارتقاء جایگاه آموزش و پرورش از نظر شاخص‌های کمی و کیفی در سطح منطقه و جهان به عنوان الگوی قابل اقتباس آموزشی و تربیتی در بین کشورهای جهان اسلام به ویژه در محور مقاومت
۳. ارتقاء نظام بهره‌وری و برقراری نظام اثربخش، کارآمد و بهینه در فرایندهای آموزشی و پرورشی، تولید محتوا و تأمین زیرساخت‌های آموزشی و مدیریت منابع انسانی و مالی
۴. ارتقاء جایگاه آموزش و پرورش به عنوان پیشران اصلی تحول و پیشرفت کشور و به مثابه مهم‌ترین نهاد تربیت نیروی انسانی، مولد سرمایه‌ی اجتماعی و عهده‌دار اجرای سیاست‌های مصوب و هدایت و نظارت بر آن (از مهد کودک و پیش‌دبستانی تا دانشگاه) به عنوان امر حاکمیتی با توسعه‌ی همکاری دستگاه‌ها

۵. رشد فضائل اخلاقی و تبیین ارزش‌های اسلامی و انقلابی و پرورش دانش‌آموزان، شناخت و شکوفا کردن و پرورش استعدادهای دانش‌آموزان و تقویت روح بررسی و تتبع و تحقیق و ابتکار و خلاقیت در تمام زمینه‌های علمی، فنی، فرهنگی و علوم بررسی با تأکید بر نفی روحیه مدرک‌گرایی و حافظه‌محوری
۶. تأمین مؤثر نیروی انسانی مورد نیاز آموزش و پرورش و ارتقاء علمیت، مهارت، منزلت و کرامت معلمان به عنوان پیشران‌های اصلی آموزش و تربیت

راهردها

۱. بسط عدالت آموزشی و ارتقاء کیفیت آموزش در تمام ساحت‌های شش‌گانه تعلیم و تربیت
۲. تمرکززدایی و توسعه مشارکت، از طریق تقویت تنظیم‌گری به جای تصدی‌گری و ایجاد بسترهای لازم برای ایفای نقش ذی‌نفعان نهاد تعلیم و تربیت (معلمان، خانواده‌ها، مدیران منطقه‌ای و ...)، در تأمین محتوا، مدیریت، تأمین زیرساخت‌ها، ارزشیابی و نظارت
۳. هوشمندسازی و استفاده حداکثری از فناوری‌های نوین در فرایندهای آموزشی و تربیتی، مدیریت، ارزش‌یابی و نظارت و شفافیت
۴. تقویت مهارت‌های زندگی و شغلی برای دانش‌آموزان و آموزش‌های فنی و حرفه‌ای متناسب با آمایش سرزمین
۵. ارتقاء کیفیت نظام تأمین و تربیت منابع انسانی و تقویت دانشگاه فرهنگیان و شهیدرجایی
۶. اصلاح ساختارها و فرایندهای اجرایی، اداری و مالی متناسب با سند تحول
۷. ارتقاء معیشت، منزلت و کرامت معلمان
۸. ارتقاء سلامت جسمی و روحی و فعالیت‌های پرورشی دانش‌آموزان
۹. تسهیل دسترسی و ارتقاء بهره‌وری فضا و تجهیزات آموزشی، پرورشی و ورزشی
۱۰. توجه و تمرکز ویژه به دوره پیش از دبستان و ابتدایی
۱۱. ارتقاء جایگاه بین‌المللی آموزش و پرورش از طریق افزایش کیفیت آموزش، توسعه همکاری‌های بین‌المللی و مشارکت فعال، الهام‌بخش و اثربخش در مجامع جهانی و منطقه‌ای حوزه تعلیم و تربیت

الف) برنامه‌ها و اقدامات مربوط به مسائل اولویت‌دار

۱- بازگشایی مدارس و حضوری شدن آموزش‌ها

- ◆ تلاش برای تکمیل واکسیناسیون کادر مدارس، معلمان و دانش‌آموزان
- ◆ تفویض اختیار به شوراهای آموزش و پرورش منطقه و شهرستان به منظور تصمیم‌گیری در مورد حضوری بودن، مجازی بودن یا ترکیبی بودن آموزش‌ها، ترکیب‌بندی و مدیریت تعداد دانش‌آموزان حضوری با توجه به مقطع تحصیلی و ... در هماهنگی کامل با ستاد کرونا
- ◆ جلب مشارکت حداکثری اولیاء دانش‌آموزان در همکاری با مدارس
- ◆ تدارک مقدمات لازم برای اجرای پروتکل‌های بهداشتی در مدارس

۲- تأمین کمبود شدید معلم

- ◆ طراحی دوره‌های دو ساله و سه ساله تربیت معلم در دانشگاه فرهنگیان و شهید رجایی
- ◆ استفاده از ظرفیت‌های نخبگانی نظام آموزش عالی و دانشگاه‌های کشور (پس از پیش‌بینی ضوابط قانونی و زیر نظر دانشگاه فرهنگیان)
- ◆ ظرفیت‌های آزمون استخدامی ماده ۲۸ اساسنامه دانشگاه فرهنگیان به همراه دوره یکساله آموزشی دانشگاه مزبور
- ◆ ساماندهی نیروی انسانی فعلی وزارتخانه و ایجاد تسهیلات مالی به نفع گروه‌های معلمان
- ◆ استفاده از حق التدریس معلمان شاغل و بازنشسته با امکان پرداخت ماهانه حق‌الزحمه

- ◆ ارتقاء دانشگاه فرهنگیان به لحاظ بودجه و امکانات به منظور ارتقاء ظرفیت پذیرش دانشجو (میان مدت)
- ◆ اصلاح نظام بازنشستگی فرهنگیان ضمن تأمین حقوق آنها

۳- پرداخت مطالبات معوق معلمان

- ◆ رایزنی مناسب با رئیس محترم جمهور و نمایندگان محترم مجلس و سازمان برنامه و بودجه جهت تخصیص منبع لازم

۴- ساماندهی مطالبات استخدامی

- ◆ تصویب قانون جذب و تأمین نیروی انسانی وزارت آموزش و پرورش توسط مجلس
- ◆ تهیه آئین نامه اجرایی توسط شورای عالی آموزش و پرورش جهت ارائه به هیأت وزیران
- ◆ تشکیل کارگروه تخصصی مشترک بین آموزش و پرورش و سازمان اموراداری و استخدامی جهت بررسی وضعیت هریک از متقاضیان و تصمیم‌گیری لازم در هر مورد توسط کارگروه تخصصی مزبور

۵- ساماندهی وضعیت صندوق ذخیره فرهنگیان

- ◆ تعیین شخصیت حقوقی صندوق
- ◆ اصلاح اساسنامه صندوق و تصویب آن در مجلس شورای اسلامی
- ◆ تعیین جایگاه فرهنگیان به عنوان سهامدار صندوق نه سپرده‌گذار
- ◆ تعیین سازو کار نظارت شفاف فرهنگیان بر صندوق

- ◆ تعیین محدوده فعالیت‌های صندوق
- ◆ ایجاد زمینه مناسب برای تسهیلات مناسب صندوق به فرهنگیان از قبیل تأمین کمک هزینه مسکن، بیمه تکمیلی و تسهیلات سفر

۶- استقرار نظام رتبه‌بندی معلمان

- ◆ حمایت از تصویب لایحه رتبه بندی در مجلس و تلاش برای تدارک زمینه‌های لازم و رفع نواقص احتمالی جهت تصویب لایحه در مجلس در هماهنگی کامل با کمیسیون آموزش و تحقیقات و سازمان برنامه و بودجه و سازمان امور استخدامی
- ◆ اجرای مصوبه مجلس در خصوص رتبه‌بندی معلمان بعد از تصویب
- ◆ تهیه آئین‌نامه اجرایی قانون رتبه‌بندی معلمان توسط شورای عالی آموزش و پرورش جهت ارائه به هیأت وزیران
- ◆ تدارک ساز و کار مهارت افزایی و سنجش صلاحیت‌های مصرح در قانون رتبه‌بندی معلمان

۷- اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و سیاست‌های ابلاغی تحول

- ◆ تهیه قوانین و لوایح مورد نیاز برای اجرای سند تحول بنیادین و سیاست‌های ابلاغی که یا در سند به صورت صریح ذکر شده‌اند یا به طور ضمنی در سند به آن اشاره شده است
- ◆ تهیه لایحه نگاشت نهادی اجرای سند تحول بنیادین و ارائه به مجلس شورای اسلامی جهت تصویب

- ◆ طراحی شاخص‌های کیفی و کمی کنترل میزان پیشرفت اجرایی شدن سند تحول و سیاست‌های ابلاغی
- ◆ تشکیل و فعال سازی کارگروه ارتقا و به‌روزرسانی سند تحول بنیادین
- ◆ به‌روزآوری و تنقیح قوانین و مقررات آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه متناسب با سند تحول
- ◆ گفتمان سازی در تبیین و توضیح سند تحول برای فرهنگیان
- ◆ بازنگری در ساختارهای ستاد و سازمان‌های تابعه متناسب با دلالت‌های سند تحول بنیادین

ب) برنامه‌ها و اقدامات مربوط به راهبردهای یازده‌گانه

۱- بسط عدالت آموزشی و ارتقاء کیفیت آموزش

۱. تولید، تألیف، چاپ و توزیع کتب درسی، نشریات کمک آموزشی و دیگر اجزاء بسته‌های یادگیری با رعایت سیاست چند تألیفی و تنوع محصولی و با عنایت به اصل ۱۵ قانون اساسی، متناسب با اقتضات زندگی روستایی، عشایری و شهری
۲. استانداردسازی مواد و رسانه‌های آموزشی
۳. استفاده حداکثری از بستر آموزش مجازی رسمی وزارتخانه در دسترسی آسان و ارزان دانش‌آموزان سراسر کشور به اجزاء بسته‌های یادگیری
۴. توزیع عادلانه فرصت‌ها، منابع مالی و انسانی و زیرساخت‌ها و تجهیزات آموزشی و کمک آموزشی
۵. توجه به آمایش سرزمین در استقرار زیرساخت‌های آموزشی، پرورشی و ورزشی

۶. تقویت آموزش و پرورش مدارس استثنایی و حمایت از دانش‌آموزان با نیازهای ویژه (معلول)
۷. اهتمام بیشتر جهت تعلیم و تربیت دانش‌آموزان بی‌سرپرست بی‌بضاعت و محرومین، عشایری و نقاط مرزی
۸. حمایت از آموزش و پرورش دانش‌آموزان در سکونت‌گاه‌های غیررسمی و حاشیه شهرها
۹. کمک به مدارس شبانه‌روزی و خوابگاه‌های دانش‌آموزی
۱۰. به‌کارگیری امکانات ویژه و انجام اقدامات لازم در زمینه تعلیم و تربیت فرزندان ایثارگران
۱۱. تسهیل دسترسی به کتب درسی نیم‌بها و رایگان در مناطق محروم
۱۲. بازنگری در اساسنامه مدارس نمونه دولتی و سمپاد در جهت توسعه استقرار آنها در مناطق کم‌برخوردار
۱۳. جذب بازماندگان از تحصیل و انسداد مبادی بی‌سواد
۱۴. نقش‌آفرینی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی در الزام سازمان سنجش به طراحی سوالات آزمون سراسری از محتوای کتب درسی

۲- تمرکززدایی و توسعه مشارکت، تنظیم‌گری و مدرسه‌محوری

۱. واگذاری بخش‌های مهمی از اختیارات (مدیریت تقویم آموزشی، مدیریت و تأمین زیرساخت) به شوراهای آموزش و پرورش استانی، منطقه‌ای و شهرستانی و مدارس
۲. اصلاح قوانین، مقررات و ساختار سازمانی برای جلب مشارکت اولیاء، مردم، دانشگاه‌ها، حوزه‌های علمیه، نهادهای دولتی و بخش غیردولتی و شفافیت و نظارت در عملکرد آنها

۳. اصلاح آیین‌نامه اجرایی مدارس جهت مدرسه‌محوری و ارتقاء مدیریت آموزشی گاهی به منظور ایجاد انعطاف و چابکی در تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی اجرایی و تبدیل مدرسه به عنوان کانون تربیت محله
۴. استقرار نظام مشارکت و نظارت مردم در امر آموزش و پرورش
۵. ارتباط مستمر با اولیاء دانش‌آموزان و حمایت از نقش آفرینی آنها در تعلیم و تربیت
۶. توسعه مشارکت مردم و نهادهای مدیریت شهری در احداث و نگهداری مدارس و فضاهای فرهنگی و ورزشی
۷. استفاده از مشارکت معلمان در تولید محتوای آموزشی (بسته یادگیری، آموزش مجازی، بازی‌های آموزشی)
۸. تقویت ساختارهای علمی در مدیریت و ارزیابی آموزشی و تربیتی آموزش و پرورش از جمله گروه‌های آموزشی در سطح شهرستان و استان
۹. فراهم‌سازی زمینه تولید و توزیع محتوای آموزشی از سوی معلمان و ذی‌نفعان آموزشی و پرورشی برای تسهیل در بهره‌مندی دانش‌آموزان در بسته‌های آموزش مجازی وزارتخانه
۱۰. ارتقاء مشارکت فرهنگیان و خانواده‌ها در نظارت‌ها و ارزیابی‌های حرفه‌ای و علمی و عمومی
۱۱. تقویت گروه‌های آموزشی و استفاده از ظرفیت آنها در سنجش صلاحیت حرفه‌ای معلمان و بهسازی فرایندهای یاددهی-یادگیری
۱۲. افزایش تعامل مدارس با خانواده‌ها و تقویت کارکردهای خانواده در تعلیم و تربیت رسمی و غیررسمی

۱۳. بهره‌برداری مؤثر از ظرفیت‌های بخش دولتی و غیردولتی در ارتقاء کیفیت آموزشی و پرورشی
۱۴. استفاده از ظرفیت کانون‌های فرهنگی مساجد و انجمن اولیا و مربیان و هیأت‌های امنای مدارس، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و فدراسیون ورزش دانش‌آموزی، جهت اداره مدارس در ساعات غیرآموزشی و دوره‌های آموزشی و محله‌محور شدن مدارس برای توانمندسازی دانش‌آموزان و والدین، فعالیت‌های فوق برنامه، آموزش مهارت‌های زندگی، ترویج فعالیت‌های ورزشی و فرهنگی دانش‌آموزان و والدین در اوقات غیرآموزشی مدارس
۱۵. تعمیم و ترویج وقف آموزشی و پرورشی در زمینه‌های کیفیت بخشی به آموزش، ارتقا تغذیه و سلامت دانش‌آموزان

۳- هوشمندسازی و استفاده حداکثری از فناوری‌های نوین در فرایندهای آموزشی و تربیتی، مدیریت، ارزش‌یابی و نظارت و شفافیت

۱. ساماندهی نظام آمار و اطلاعات و فناوری جامع و استقرار رویه‌های نوین الکترونیکی از استاد تا مدرسه
۲. یکپارچه‌سازی سامانه‌ها و بهره‌برداری از کلان داده‌ها به منظور بهبود فرایندهای مدیریتی و استفاده بهینه از منابع موجود بویژه منابع مالی و نیروی انسانی
۳. استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی در نظام مکان‌یابی مدارس و اماکن آموزشی، تربیتی و ورزشی
۴. استقرار سامانه نظارت و ارزشیابی مدارس جهت تحقق مشارکت خانواده‌ها، معلمان و مدیران در این زمینه

۵. تعمیم و تقویت آموزش‌های مجازی، تولید بسته‌های یادگیری و کتاب‌های الکترونیکی
۶. استفاده از مشارکت خیرین و نهادهای عمومی در تأمین سخت‌افزار مورد نیاز دانش‌آموزان با اولویت مناطق محروم
۷. ساماندهی و استفاده مؤثر از ظرفیت‌های رسانه‌ای، ارتباطی، معلمان و خانواده‌ها در بهبود آموزش مجازی رسمی
۸. تجهیز مدارس به سخت‌افزار و نرم‌افزارهای ارائه و تولید محتوای آموزشی و پرورشی

۴- تقویت آموزش‌های مهارت‌های زندگی و شغلی برای دانش‌آموزان و آموزش‌های فنی و حرفه‌ای متناسب با آمایش سرزمین

۱. آموزش حداقل یک مهارت مورد نیاز جامعه به دانش‌آموزان متناسب با سن و جنس و با رعایت اولویت‌های منطقه‌ای و شرایط بومی
۲. افزایش سهم آموزش‌های مهارتی در نظام آموزش و پرورش (دوره دوم متوسطه)
۳. رصد دائمی ظرفیت‌های محیطی و اقتضانات اجتماعی و تنظیم ظرفیت پذیرش و توزیع متعادل و متوازن دانش‌آموزان در شاخه‌ها و رشته‌های تحصیلی دوره دوم متوسطه متناسب با ظرفیت‌ها و نیازهای حال و آینده بازار کار و اشتغال کشور
۴. طراحی و اجرای رشته‌های تحصیلی جدید و کاربردی در شاخه‌های تحصیلی فنی و حرفه‌ای و کار و دانش متناسب با ظرفیت‌ها و نیازهای حال و آینده بازار کار و اشتغال کشور
۵. تقویت مدارس و هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و کار و دانش و اولویت‌دهی به آنها در تأمین و تخصیص منابع و زیرساخت‌های مالی، فیزیکی انسانی و فناوری مورد نیاز

۶. ایجاد سازو کارهای قانونی و نظام حمایتی و تشویقی ویژه برای دانش‌آموزان شاخه‌ها و رشته‌های تحصیلی فنی، حرفه‌ای و کار و دانش جهت ادامه تحصیل و ورود زودهنگام به بازار کار و اشتغال کشور
۷. استفاده از ظرفیت شرکت‌های دانش بنیان و صنایع نوین و دارای ارزش افزوده بالا در بخش‌های دولتی و غیردولتی جهت مهارت‌آموزی و هدایت شغلی دانش‌آموزان و معلمان با رعایت ملاحظات تربیتی
۸. استعدادیابی کارآمد و هدایت تحصیلی مؤثر دانش‌آموزان
۹. استفاده از ظرفیت اردوهای دانش‌آموزی جهت کسب مهارت‌های زندگی
۱۰. اصلاح برنامه درسی ملی به منظور ارتقاء بعد مهارت‌افزایی در برنامه درسی ملی
۱۱. توانمندسازی مشاوران و اصلاح نظام آموزش مشاوره در سطح مدارس
۱۲. استفاده از ظرفیت رسانه ملی در ارتقاء مهارت‌های زندگی و شغلی دانش‌آموزان

۵- ارتقاء کیفیت نظام تأمین و تربیت منابع انسانی و تقویت دانشگاه فرهنگیان و شهید رجایی

۱. شناسایی، جذب و انتخاب افراد صالح برای تعلیم و تربیت در چارچوب قوانین و مقررات
۲. آموزش کارآمد و مستمر معلمان و کارکنان وزارتخانه به منظور ارتقاء سطح توانمندی علمی و شغلی آنان
۳. توسعه ظرفیت کمی و کیفی دانشگاه‌های فرهنگیان و شهید رجایی با استفاده از امکانات موجود نظام آموزش عالی کشور

۴. متنوع‌سازی روش‌های تربیت و تأمین معلم برای عبور از بحران کمبود شدید معلم در شرایط موجود با نظارت دانشگاه فرهنگیان
۵. پیش‌بینی قانون تأمین و تربیت نیروی انسانی در آموزش و پرورش
۶. بازنگری و اصلاح برنامه درسی تربیت معلم مبتنی بر برنامه درسی ملی و اقتضائات ساحت‌های شش‌گانه تعلیم و تربیت
۷. اصلاح ساز و کار ارتقاء علمی و ارتقاء مرتبه اعضای هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان و شهید رجایی مبتنی بر مأموریت اصلی آنها
۸. اصلاح هرم اعضای هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان و شهید رجایی با تبدیل وضعیت معلمان دارای دکتری تخصصی و سوابق درخشان
۹. اصلاح نظام ساماندهی معلمان در جهت افزایش بهره‌وری نیروی انسانی
۱۰. ساماندهی و توزیع متعادل و متوازن معلمان و نیروهای انسانی در مناطق مختلف کشور با توجه به نیازسنجی دقیق در دوره‌ها، شاخه‌ها و رشته‌های تحصیلی و اقتضائات فردی و جنسیتی دانش‌آموزان
۱۱. تعیین تکلیف مطالبات استخدامی فرهنگیان و متقاضیان موجود

۶- اصلاح ساختارها و فرایندهای اجرایی، اداری و مالی

۱. اصلاح نظام بودجه‌ریزی وزارت آموزش و پرورش با تأکید بر پیش‌بینی برنامه‌های کیفیت بخشی آموزشی و پرورشی
۲. اجرای سیاست پرداخت به ذینفع نهایی در اداره امور مالی از جمله سرانه مدارس
۳. شفاف‌سازی منابع و مصارف مالی در تمام سطوح و سازمان‌ها
۴. بسترسازی جهت تأمین منابع مالی پایدار از طریق فعالیت مدارس و مراکز

- آموزشی و پرورشی بصورت درآمد. هزینه
۵. فعال‌سازی ظرفیت و بسترهای درآمدزایی و اقتصادی آموزش و پرورش از جمله افزایش بهره‌وری زیرساخت‌های و فضاهای موجود
 ۶. فعال‌سازی ظرفیت قانون تنظیم برخی از مقررات مالی، اداری و پشتیبانی وزارت آموزش و پرورش جهت تأمین منابع مالی آموزش و پرورش
 ۷. بازمهندسی ساختار اداری مالی و بودجه متناسب با اهداف سند تحول
 ۸. اصلاح ساختار سازمانی با رویکرد چابک‌سازی و منطقی‌سازی ساختار ستاد، استان‌ها و ۷۰۰ منطقه آموزش و پرورش
 ۹. اصلاح اساسنامه صندوق ذخیره فرهنگیان
 ۱۰. مدیریت دانش و مدیریت داده‌محور در فرایندهای اداری
 ۱۱. استقرار نظام ارزیابی عملکرد سازمانی مبتنی بر اهداف و شاخص‌های استاندارد با هدف اصلاح فرایندها و ساختارها
 ۱۲. استقرار نظام جامع رصد، نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت در نظام آموزش و پرورش

۷- ارتقاء معیشت، منزلت و کرامت معلمان

۱. اجرای نظام رتبه‌بندی معلمان و استقرار نظام پرداخت‌ها براساس تخصص و نظام شایستگی‌ها و عملکرد رقابتی و مهندسی نیروی انسانی براساس سند تحول و نقشه جامع علمی کشور در چارچوب قوانین و مقررات
۲. تسریع در پرداخت مطالبات بازنشستگی فرهنگیان و حق التدریس معلمان
۳. کمک به تأمین مسکن فرهنگیان از طریق اعتبارات قابل پیش‌بینی در قوانین بودجه سنواتی، پرداخت تسهیلات بانکی و طرح‌های مسکن حمایتی دولت

۴. تعیین جایگاه حقوقی فرهنگیان به عنوان سهام‌داران صندوق ذخیره فرهنگیان در جهت ارتقاء وضعیت رفاهی و معیشتی معلمان از طریق اصلاح اساسنامه صندوق
۵. اصلاح قوانین و مقررات مدیریت منابع انسانی (نظام پرداخت، تسهیلات رفاهی، بازنشستگی و...)
۶. تسهیل در تأمین سفر و گردشگری آسان و ارزان فرهنگیان و تقویت زیرساخت‌های اردوگاهی، کانون‌های تربیتی و خانه‌های معلم
۷. افزایش بهره‌وری و ارتقاء خدمات پشتیبانی بیمه تکمیلی فرهنگیان
۸. افزایش ظرفیت و بهبود کیفیت خدمات درمانی و بهداشتی مراکز بهداشتی و درمانی فرهنگیان
۹. ارائه خدمات ورزشی رایگان به فرهنگیان از محل زیرساخت‌های تابعه
۱۰. همکاری و هماهنگی با سازمان صدا و سیما و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی جهت تولید و پخش فیلم و مستند و پویانمایی در خصوص منزلت و جایگاه والای معلمان

۸- ارتقاء سلامت جسمی و روحی و فعالیت‌های پرورشی دانش‌آموزان

۱. بسترسازی جهت بازگشایی مدارس با تأکید بر حفظ سلامت دانش‌آموزان و معلمان
۲. توسعه و تعمیم تربیت بدنی در سطح مدارس و مراکز آموزشی و تأمین، حفظ و ارتقاء سلامت جسمی، روانی و اجتماعی دانش‌آموزان
۳. فراهم‌سازی زمینه استفاده دانش‌آموزان و خانواده‌ها از محوطه مدارس، اماکن و فضاهای آموزشی و پرورشی در ساعات غیرآموزشی (بخصوص در نوبت عصر و تعطیلات آخر) برای شرکت در برنامه‌ها و فعالیت‌های ورزشی

۴. مناسب‌سازی محوطه مدارس برای فعالیت دختران و احداث اماکن و سالن‌های ورزشی مناسب ایشان در محوطه یا مجاورت مدارس
۷. رشد سواد حرکتی دانش‌آموزان و فراهم‌سازی زمینه آموزش حداقلی یک رشته ورزشی در هر پایه کلاسی
۶. بهره‌مندی از ظرفیت‌های تربیت‌بدنی مدارس و ورزش مدارس در ترویج رفتار و منش پهلوانی و اخلاقی و ارتقاء سطح مهارت‌های اجتماعی و روانشناختی دانش‌آموزان
۷. بهره‌مندی از ظرفیت‌های تربیت‌بدنی و ورزش مدارس در توسعه و ترویج ورزش همگانی در جامعه و کمک به رشد ورزش قهرمانی کشور از طریق تعمیم و تمرکز بر استعدادیابی ورزشی
۸. پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی دانش‌آموزان و والدین و تقویت و فراگیری نظام مراقبت‌های اجتماعی دانش‌آموزان
۹. کمک به بهبود تغذیه دانش‌آموزان مناطق محروم و حمایت از توزیع بسته‌های تغذیه‌ای و مکمل‌های دارویی و غذایی برای دانش‌آموزان با اولویت دختران، فرزندان خانواده‌های نیازمند، خانواده‌های پرجمعیت و با اولویت مناطق محروم و کمتر برخوردار
۱۰. رصد وضعیت سلامت جسمانی دانش‌آموزان و توجه به ناهنجاری‌های قامتی و حرکتی و کمبود ریزمغذی‌ها با اولویت دختران
۱۱. توسعه و تسهیل اردوها و سفرهای فرهنگی دانش‌آموزی به ویژه اردوهای زیارتی و راهیان نور
۱۲. ترویج و نهادینه‌سازی ارزش‌های ملی، دینی و انقلابی در بین دانش‌آموزان و فرهنگیان از طریق آموزش‌های رسمی و غیررسمی

۱۳. نهادینه سازی احترام به والدین، خانواده و سالمندان در فعالیتهای آموزشی و پرورشی

۹- تسهیل دسترسی و ارتقاء بهره‌وری فضا و تجهیزات آموزشی، پرورشی و ورزشی

۱. تلاش برای تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام آموزشی، پرورشی و تربیت بدنی آموزش و پرورش

۲. طراحی، ساخت، توسعه، تجهیز و ایجاد تنوع در محیط‌های یادگیری مانند پژوهش‌سراها، نمایشگاه‌ها و اردوگاه‌ها و موزه‌های تخصصی

۳. تدوین و اجرای ساز و کارهای اثربخش برای شناسایی، جذب و تسهیل فعالیت خیرین مدرسه‌ساز

۴. هویت بخشی به فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی با تدوین و پیاده‌سازی الگوهای آموزشی مبتنی بر شاخص‌های معماری اسلامی ایرانی

۵. توزیع عادلانه تجهیزات و وسایل آزمایشگاهی با تمرکز بر مناطق محروم و دانش‌آموزان با نیازهای ویژه (معلول)

۶. توسعه، متناسب‌سازی و مقاوم‌سازی فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه (معلول)

۷. نوسازی، مقاوم‌سازی و تجهیز زیرساخت‌های آموزشی، پرورشی و ورزشی

۸. تأمین زیرساخت‌های مناسب گرمایشی و سرمایشی برای مدارس و مراکز آموزشی

۹. تدوین شاخص و معیارهای مکان‌یابی فضاهای آموزشی و تربیتی و ورزشی مبتنی بر آمایش سرزمینی و تحولات جمعیتی

۱۰. ساماندهی مدارس موجود و جانمایی مدارس جدید با رویکرد ایجاد مدارس متوسط و بزرگ با در نظر گرفتن تحولات جمعیتی، رعایت اصول و ضوابط همجواری، ویژگی‌های محیطی، نوع اقلیم و سهولت در دسترسی

۱۰- توجه و تمرکز ویژه به دوره پیش از دبستان و ابتدایی

۱. استقرار سازمان تعلیم و تربیت کودک و ساماندهی وضعیت مهدهای کودک
۲. گزینش و تربیت بهترین و کارآمدترین معلمان برای دوره ابتدایی
۳. ایجاد تسهیلات ویژه برای دانشجو معلمان دوره ابتدایی
۴. پرداخت فوق‌العاده مناسب به معلمان چندپایه در مدارس ابتدایی
۵. گزینش و همکاری در تربیت بهترین و کارآمدترین مربیان برای دوره پیش از دبستان
۶. کمک به آماده سازی کودکان برای ورود به نظام آموزش و پرورش رسمی و عمومی کشور
۷. توسعه فضاها و تجهیزات آموزشی، پرورشی و ورزشی خاص کودکان
۸. غنی سازی اوقات فراغت کودکان و آموزش مهارت‌های زندگی به ایشان
- با استفاده حداکثری از توان کانون پرورش فکری کودک و نوجوان
۹. ساماندهی و استانداردسازی مواد و رسانه‌های آموزشی مخصوص دوره قبل از دبستان و دوره ابتدایی
۱۰. حمایت از تولیدات فرهنگی ویژه کودکان از جمله فیلم کودک، مستند، انیمیشن (پویانمایی) و مانند آنها و نظارت بر محتوای آثار مربوط
۱۱. حمایت از توزیع و تسهیل دسترسی به آثار فرهنگی ویژه کودکان در مناطق محروم، روستایی و آسیب‌پذیر
۱۲. ایجاد امکانات لازم جهت رشد و پرورش فکری و ذوقی کودکان و نوجوانان
- با افزایش بهره‌وری مدارس، مراکز آموزشی و پرورشی موجود و مراکز کانون پرورش فکری کودک و نوجوان

۱۱- ارتقاء جایگاه بین‌المللی آموزش و پرورش از طریق افزایش کیفیت آموزش، توسعه همکاری‌های بین‌المللی و مشارکت فعال، الهام‌بخش و اثربخش در مجامع جهانی و منطقه‌ای حوزه تعلیم و تربیت

۱. افزایش کیفیت آموزش به ویژه در حوزه‌های سواد خواندن، ریاضی و علوم به منظور ارتقاء رتبه‌های بین‌المللی آموزش و پرورش کشور در سطح جهانی
۲. توسعه همکاری‌های بین‌المللی با اولویت کشورهای جهان اسلام و بهره‌گیری هوشمند از تجربیات جهانی در حوزه آموزش و پرورش
۳. مشارکت فعال و اثربخش در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی و اثرگذاری بر تنظیم قواعد، معیارها و استانداردهای آموزشی و تربیتی بین‌المللی جهت حفظ و صیانت از آرمان‌های تربیتی و منافع ملی کشور
۴. طراحی نظام آموزش بین‌الملل با تأکید بر تدوین برنامه‌های درسی بین‌المللی مبتنی بر سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و سند برنامه درسی ملی و ایجاد و توسعه مدارس بین‌المللی در داخل و خارج از کشور جهت جذب و آموزش دانش‌آموزان ایرانی و غیر ایرانی با محوریت کشورهای اسلامی
۵. تحول در گزینش و اعزام معلمان به مدارس خارج کشور
۶. استقرار نظام بین‌المللی تألیف ایران و تلاش در جهت ثبت جهانی آن با حفظ هویت اسلامی و انقلابی در مدارس ایرانی خارج از کشور به منظور جذب دانش‌آموزان و معلمان مسلمان بومی متمایل به انقلاب اسلامی ایران

منار تشکر از خدا

کد ۷۳۸۱